МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет цифрових, освітніх та соціальних технологій
Кафедра іноземної та української філології

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра практики англійської мови та методики викладання

І МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

6 квітня 2022 року

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Луцьк 2022

УДК 81’1(043.2)
А 43

Актуальні проблеми міжкультурної комунікації: зб. матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції, 06 квітня 2022 року, Луцький національний технічний університет. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2022. 320 с.

До збірника увійшли матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої актуальним проблемам міжкультурного діалогу, перекладу у контексті міжкультурної комунікації, інноваційним технологіям викладання та проблемам змісту й організації навчального процесу.

Рекомендовано викладачам, аспірантам, магістрантам.

Розглянуто та схвалено вченою радою факультету цифрових, освітніх та соціальних технологій Луцького національного технічного університету.
Протокол № 10 від 14 квітня 2022 року.

Друкується в авторській редакції

© Луцький національний технічний університет, 2022
© Автори статей

ЗМІСТ

І. Міжкультурний діалог: лінгвокогнітивний, етнолінгвістичний та літературознавчий аспекти.

ALIYEVA A.D., GULIYEVA F.F. The role of the language in cognitive linguistics 10
БАЛАБУХА Є. О. Особливості відтворення національно-специфічної лексики в англомовних перекладах «Лісової пісні» Лесі Українки 13
БОЙЧУК В.М., ЄФРЕМОВА Н.В. Методика дослідження польової організації мовних одиниць на позначення феномену песимізму в сучасній англійській мові 16
ВОЙТЕНКО І. Г. Мовленнєво-етикетний стереотип у політичному дискурсі США на прикладі промови Джо Байдена 26 квітня 2022 року 18
ГОЛІКОВА Н.С. Неологія мовних засобів масової комунікації: функціонально-стилістичний аспект 20
ГОНЧАРУК Р. А. Repräsentation des Konzeptes „Freundschaft in der Kinderliteratur 23
ГРИЦЕВИЧ Ю. В. Лексичні запозичення в текстах коломийок (на матеріалі записів Володимира Гнатюка) 25
ДОЛИНА Б. І. Лексичні інновації в англійській мові: вплив пандемії COVID-19 27
КАЛІЩУК Д. М. Ґендерно-нейтральні займенники англійської мови: нові підходи до вирішення проблеми 30
КИСЕЛЮК Н. П. Лінгвотоксичність у сучасних реаліях засобів масової інформації 33
КІНАЩУК А. В. Місце етимологічного аналізу у сучасному мовознавстві 35
КОЗАК А. В. Реклама та піар як інструменти міжкультурної комунікації 37
КОЦИРІЙ А. І., ГУБІНА А. М. The Use of Sex Appeals in Advertising 39
ЛІТКОВИЧ Ю.В., ДЗЕНІК К. Є. Іронія як засіб маніпуляції у медіа-дискурсі 43
ЛУБЕННІКОВА А. А. Лінгвоекологія новин в масмедійному дискурсі 45
MAKUCHOWSKA M. Akty grzeczności językowej w komunikacji międzyreligijnej 48
МОРОЗ Л. В. Роль культурологічного аспекту у викладанні іноземної мови 51
НАЙДЮК О. В. Інтердискурсивність і художній текст 54
НАЙТ Н. Ф. Транспозиція як один із виявів морфолого-синтаксичного способу словотвору 56
ОДАРЧУК Н. А., МАТВІЙЧУК М. В. Функціональні особливості англомовного ритуального дискурсу 58
ПАВЛЮК А. Б. Естетизм у творчому доробку Оскара Уайльда 61

ПАЛАШ А. О. Семантика концепту «ПОРИ РОКУ» в ідіостилі Миколи Зерова 63
ПОТАПЧУК С. С., ВЄТРОВА І. М. Концептуалізація моральної чистоти в англійській та українській лінгвокультурах (на матеріалі етичних номінацій) 67
ПРИЙМАК В. О., КИРИКИЛИЦЯ В. В., ОНИЩЕНКО І. А. Міжкультурний діалог в умовах інтернаціоналізації вищої освіти 70
СИРКО І. М. Ukrainian Diaspora Diarists' Language:Topical Problems of Research 73
СТЕРНІЧУК В. Б. Концепт лабіринту: текст і контекст 76
СЮТА Б. О. Динамічність прецедентних змістів у мистецьких творах у процесі симультанної комунікації 79
СЮТА Г. М. Мовна реальність періоду війни: актуальні тексти і словник 82
ТИХА Л. Ю., САМЧУК Т. В. Неологізми у засобах масової інформації як рефлексія на суспільні і політичні зміни 86
ФЕДІК Ю. М. Мультимодальна метафора та метонімія у сучасному англомовному політичному дискурсі 88
ФЕДОРИШИН О. П. Distance Learning in Canada 92
ФЕРКО Х. В. Образ вчителя у романах Пола Бенджаміна Остера 95
ФУРМАН О. М. Графічна синонімія у сучасних англомовних мультимодальних масмедійних медичних текстах на тематику COVID-19 97
ХАРКЕВИЧ Г. І. , ЖЕРЕБИЛО М. Ф. Мовний бар'єр та способи його подолання під час вивчення англійської мови 102
ШЕПТИЦЬКА А. А., **БОНДАР Т. Г.** Лексико-граматичні особливості англомовного медичного дискурсу 104
ШКЛЯЄВА Н. В., НИКОЛЮК Т. В., ВОЗНЯК О. М. Мотиви ведення господарства у народній топонімічній прозі Західного Полісся 107
ШКЛЯЄВА Н. В., СКЛЯРЕНКО Н. В., **ШКЛЯЄВА І. О.** Казка як жанр усної народної творчості Західного Полісся 112
ШКЛЯЄВА Н. В., **БОНДАРЧУК І. М.**, **ЖАЛКО Т. Й.** Легенди та перекази про походження назв рослин Західного Полісся 114
ЯРУЧИК О. Б. Вплив великопольського та малопольського діалектів на формування польської літературної мови 117

II. Переклад у контексті міжкультурної комунікації: теорія і практика.

АРХАНГЕЛЬСЬКА А. М. Новітні фемінативи в офіційно-діловій і правничій сфері сучасної української мови 121
БІГУНОВА С. А., **ФРІДРІХ А. В.** Телескопізми в англійському короновокабулярі 125

БІГУНОВ Д. О. Генезис та деривація особових імен в англомовних країнах 127
CAMPBELL M. Reading and Re-Translation 129
ДЕНИСОВА С. П., **КУЗЬМИЧ О. В.** Способи та проблеми перекладу фразеологічних одиниць в англійській мові 132
КРУГЛІЙ О. Р. Переклад англомовних дипломатичних термінів (на прикладі законодавчих актів ЄС) 135
КУРЯТА Ю. В., **КАСАТКІНА-КУБИШКІНА О. В.** Figures of Speech as Means of Expressiveness in Political Discourse 137
ЛАВРИНЮК І. М., **ПАРХОМЕНКО О. Т.** Переклад міжкультурних текстів 140
МАРТИНЮК О. М. Особливості дипломатичного перекладу (на базі французької мови) 142
ПРИХОДЬКО В. Б. Художній переклад в системі порівняльного літературознавства 144
СУХАРЄВА С. В. До проблеми образності перекладу в науковій комунікації 146
УНДІР Л., **ВОРОБЙОВА І. А.** Лексико-стилістичні особливості політичних промов Гіларі Клінтон (на основі промов у Рено від 25.08.16, у Філадельфії від 07.11.16) 149
ЦЬОЛИК Н. М. Особливості перекладу назв кінофільмів на польську мову 151
ЯНОВЕЦЬ А. І. Мультимодальність полікодових текстів інтернет спілкування через призму перекладу 153

III. Інноваційні технології у викладанні іноземних мов та перекладу

БЛИЗНЮК Л. М. Країнознавчий матеріал на заняттях з німецької мови 159
БЛИЗНЮК Л. М., **ХОЙНА Д. М.** Цифрові технології в шкільній освіті та у вивченні іноземної мови 161
КОВАЛЕНКО В. Г. Development of communicative competence in teaching foreign language for professional purposes 164
КОВАЛЮК В. В. Проблемні ситуації як метод навчання говорінню у процесі вивчення іноземної мови 167
КОВАЛЬЧУК О. М. Необхідність використання сервісів Google при вивченні іноземної мови в умовах сучасності 171
КОРОЛЬЧУК Л. В. Ways to level the disadvantages of distance learning of a foreign language in HEI 172
ЛОБАНОВА С. І. Співвідношення самостійності з самореалізацією особистості при виконанні самостійної роботи студентами ЗВО 175

МАККРОЛА Д. (Jason C. McKrola) Considerations for Designing an Online EFL Club 177
МАРТИНЮК А. П., МАРТИНЮК К. В. Інноваційні методи викладання іноземної мови у вищій школі на сучасному етапі 180
МИРОНЧУК М. С., БОРТНЮК Т. Ю. Особливості формування критичного мислення в початковій школі 183
ПОЛІЩУК Т. М. Metody a analizy nauczaniu czytania obcokrajowców 185
СМОЛЯК Г. В. The Role of Smartphones in Learning English 191
ТАЧИНСЬКА Т. М., ОДАРЧУК Н. А. Інклюзія як основний вектор освітнього процесу в Україні 195
ТРИНДЮК В. А. Розвиток критичного мислення на заняттях з граматики іноземної мови 187
ФЕДОРЕЦЬ М. А., СОРОЧАН А. В. Формування іншомовної комунікативної компетенції молодших школярів шляхом використання сучасних технологій 201
ЧЕРНЯК О. П. Особливості використання хмарних технологій *Microsoft Office 365* для дистанційного навчання іноземних мов 204

IV. Філософські, соціокультурні, психолінгвістичні, педагогічні проблеми змісту та організації навчального процесу

БЛЯШЕВСЬКА А. В., КОВАЛЬЧУК А. В. Позакласна робота з іноземної мови 208
БЛЯШЕВСЬКА А. В., ВОЗНЮК А. Роль мотивації у вивченні іноземної мови 211
БОЙЧУК П. М., МАРЧУК С. С. Психоемоційна компетентність освітнього менеджера 214
БОРБИЧ Н. В., ЧЕМЕРИС І. В. Сучасний підхід до збереження та зміцнення здоров'я дитини в Новій українській школі 217
БОРТНЮК Т. Ю., БОЙЧУК Н. Р. Особливості розвитку творчого мислення у дітей молодшого шкільного віку 221
БОРТНЮК Т. Ю., БІЛЯК А. М. Метод проєктів як засіб формування творчих здібностей у молодших школярів 224
ВИХОВАНЕЦЬ А. А., ВОЙНАРОВСЬКИЙ А. Ю. Репетиційна методика роботи з оркестром (до питання виховання ансамблевих та оркестрових навичок музиканта) 228
ГЕРАСИМЧУК Г. А., ЛІЩИНА Н. М. Застосування технології «перевернутого» навчання для здобувачів вищої освіти в умовах війни 232
ГОЛОЮХ Л. В. Вивчення риторики в системі фахової підготовки вчителя української мови 234

ГОЛУБЄВА І. В. Підготовка вчителів до роботи з лінгвістично обдарованими учнями 238
ГУЛАЙ О. І., ШЕВЧУК М. В. Дизайн оцінювання на основі теорії конструктивного вирівнювання Дж. Біггса 241
ДЕЙНА Т. Ю., БОРТНЮК Т. Ю. Інтегроване навчання як засіб розвитку критичного мислення здобувачів освіти молодших класів 243
ЖУК О. М Формування «soft skills» у бакалаврів під час вивчення курсу «Професійні комунікації» 245
ЗАБІЯКА І. М. Хмарні технології в системі освітнього простору ЗВО при вивчення іноземної мови 249
КАБАК В. В., ІЛЮШИК О. І., СЕРАФИНЮК В. В. STEAM-освіта – новітній спосіб до оволодіння інноваційними технологіями 252
КОВАЛЬЧУК І. Л. Коучинг як педагогічна технологія студентоцентрованого навчання 255
КОЛЯДА Е. К. The Importance of Understanding Learning Styles 258
КОРНЕЛЮК В.О. Застосування інтерактивних технологій для інтенсифікації професійної підготовки здобувачів освіти педагогічного напряму 261
КОСТУСЯК Н. М. Категорія особи в сучасній українській мові: лінгвометодичний вимір 264
КУЛЬЧИЦЬКА М. П., БОРТНЮК Т. Ю. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі 268
КУПЧИК Л. Є. До питання організації вивчення іноземних мов майбутніми фахівцями туристичної сфери 272
ЛАВРИНЮК І. М., ПАРХОМЕНКО О. Т. Issue of Effective Communication in Pedagogy 274
НІКОЛАЄВА К., НІКОЛАЄВА І. А. Basic principles of sports nutrition 276
МАСИЦЬКА Т. Є. Лінгводидактичні особливості вивчення дієслів на заняттях з української мови як іноземної 279
МЕЛЬНИК І. А. Лінгводидактичні особливості вивчення прикметника на тлі Модельної навчальної програми «Українська мова. 5-6 класи» для ЗЗСО 281
МЕЛЬНИЧУК О. В. Система вимог до професійної підготовки викладача англійської мови в університетах у контексті неперервної освіти Великої Британії 284
МЕЖОВ О. Г. Етнолінгвістичний та лінгвокультурологічний аспекти вивчення української мови в закладах вищої освіти 286
МИХАЛЬЧУК Н. О., ІВАШКЕВИЧ Е. Е. ,НАБОЧУК О. Ю. The structure of the experiment and the criteria for assessing the speech production of pupils of secondary school at the lessons of the English language with the use of feature films 290
МЯЛКОВСЬКА Л. М. Масова свідомість як об’єкт інформаційно-комунікативних технологій 293

НЕДІЛЬКО І. М., ХОМЯРЧУК А. П., МАГДИСЮК Л. І. Створення інноваційного освітнього середовища в закладі вищої освіти 295
ПОТАПЮК Л. М., МЕЛЬНИК В. В. Вплив сучасних гаджетів на емоційний стан і формування поведінки молоді 298
ПОТАПЮК Л. М., ПАНАСЮК Є. Проблема тривожності у підлітковому віці 301
ФАСТ О. Л. Потенціал дистанційних технологій навчання у підготовці майбутніх докторів філософії 303
ФЕДОРЧУК-МОРОЗ В. І., ВІСИН О. О. Обґрунтування необхідності викладання безпекових дисциплін у закладах вищої освіти на сучасному етапі 307
ФУРС Т. В., ШЕМЕТ В. Я. Якість організації дистанційного освітнього процесу у підготовці студентів спеціальності 274 Автомобільний транспорт 310

coordinated implementation of communicative language and professional competencies for foreign language for professional purposes in non-linguistic specialties and areas.

Список використаних джерел

1. Дубских А. И., Зеркина Н. Н. Роль преподавателя в процессе обучения профессионально ориентированному иностранному языку в техническом ВУЗе.. Чебоксары : Издательский дом «Среда», 2018. С. 108–110.
2. Кисель О. В., Дубских А. И., Бутова А. В., Зеркина Н. Н. Проблемы, связанные с обучением лексике студентов неязыковых специальностей МГТУ им. Г.И. Носова. *Современные наукоемкие технологии*. 2019. № 7. С. 185–189.
3. Ломакина Е. А. Формирование коммуникативной компетенции в обучении профессионально-ориентированному иностранному языку. *Иностранные языки: лингвистические и методические аспекты.* Тверской гос. ун-т, Тверь. 2018. № 41. С. 39–44.

Ковалюк В.В., *старший викладач*
кафедри іноземних мов,
Рівненський державний гуманітарний університет

Проблемні ситуації як метод навчання говорінню у процесі вивчення іноземної мови

Говоріння як продуктивний вид мовленнєвої діяльності є однією з найактуальніших проблем навчання іноземної мови на етапі розвитку методології. Навчання говорінню лежить в основі формування комунікативної компетенції, яка, по суті, є кінцевою метою оволодіння іноземною мовою [1].

Процес говоріння передбачає сформовану здатність як до безпосереднього спілкування в різноманітних ситуаціях, так і до опосередкованого спілкування (наприклад, висловлювання своєї думки з приводу прочитаного тексту) [3]. У контексті оптимального особистісно-орієнтованого освітнього середовища говоріння є невід'ємною ланкою складного механізму – комунікативної готовності (М.Є. Молчановський, А.Н. Леонтьєв, Л.К. Гейхман, Н.Д. Гальскова та ін.). Поняття «комунікативна готовність» розкривається через обґрунтування його основних компонентів: мотиваційного, особистісного, діяльнісного, когнітивного та емоційно-ціннісного [4].

Як випливає з вищесказаного, студенти повинні прагнути самостійно створювати продукт мовленнєвої діяльності, «пропускаючи через себе» прочитану інформацію [2], виділяючи в тексті головну думку, вибираючи потрібні для оформлення власної думки слова та висловлювання, використовуючи засоби логічного зв'язку, щоб критично аналізувати, порівнювати різні точки зору, формулювати та аргументувати свою позицію.

Насправді все виходить інакше. Багато студентів зазнають значних труднощів у створенні навіть елементарних висловлювань. Найчастіше

проблема викликана як відсутністю сформованості мовленнєвих навичок, а й самим небажанням і невмінням міркувати. На жаль, звичка переказувати готовий текст, не осмислюючи його, виконувати прості завдання на підстановку/перестановку слів і виправлення твердження, що не відповідають змісту, аж ніяк не сприяє творчій розумової діяльності. Фактично студенти залишаються на рівні малопродуктивного заученого мовлення, накопичуючи мовні комплекси, подолати які згодом стає все важче.

Враховуючи складний механізм породження мови, безліч факторів, що надають як позитивний, так і негативний вплив на здатність формувати самостійне висловлювання іноземною мовою, необхідно розглянути один із найдієвіших методів стимулювання студентів до мовлення – метод створення проблемних ситуацій.

В основі проблемної ситуації знаходяться певні пізнавальні труднощі, які викладач найчастіше створює штучно для вирішення комунікативних завдань. Найчастіше проблемні ситуації викликають неоднозначні питання, протиріччя обговорюваної темі, наявність протилежних точок зору з питання.

Метод створення проблемних ситуацій можна застосовувати на будь-якому етапі проведення заняття з англійської мови. Так, на етапі *Warming-Up* цей метод використовується з метою активації вивченого мовного матеріалу. Наприклад, студенти економічних спеціальностей вивчають різні типи економічних систем. Введення теми *Planned Economy* доцільно випередити питаннями, що мають відношення до вже пройденої теми *Market Economy*:

Can you think of advantages and disadvantages of the market economy? Is the planned economy different from the market economy?

Перед студентами виникає необхідність не лише згадати слова та висловлювання з теми *Market economy*, а й застосувати їх у новій ситуації, а також спробувати самостійно запропонувати деякі ознаки планової економіки. Така проблемна постановка питань спонукає студентів не лише до монологічного мовлення англійською мовою, а й дозволяє вирішити не менш важливе завдання – стимулювати пізнавальну активність, допитливість, аналітичне мислення.

Проблемним можна вважати і будь-яке компетентнісно-орієнтоване завдання (КОЗ), в основі якого лежить якесь проблемне питання, формулювання актуальної проблеми. Подібні завдання містять інформацію, необхідну для вирішення поставленого завдання, або посилання на певні джерела інформації, а також завдання, що відображає основну мету роботи та описує власний кінцевий продукт навчальної діяльності. Результатом подібної роботи, як правило, є складання плану, створення презентації, таблиці, графіка, есе, написання статті та ін. Проте викладач, намагаючись задіяти різні рівні когнітивного мислення студентів, спираючись на формування та розвиток різних видів мовленнєвої діяльності, може сформулювати кінцеву мету як створення повідомлення на тему, огляду, порівняльно-співставного аналізу представленої інформації тощо.

Так у рамках вивчення теми *Handling Money* студентам можна запропонувати наступний варіант компетентнісно-орієнтованого завдання.

Постановка проблеми/проблемні питання:

Have you ever wondered how much money Ukrainians spend on alcohol and tobacco compared to the rest of the world? Or how much households in Saudi Arabia allocate to recreation?

При цьому типовим варіантом аналізу тексту є складання таблиці, поданої нижче:

Study the following information and fill в the table below,

HOW DO PEOPLE IN DIFFERENT COUNTRIES
SPEND THEIR MONEY?

In Ukraine, where housing is subsidized, people spend way less on housing, fuel, and utilities with only 10.3% of money allocated. At the same time, they are the biggest relative spenders on food, alcohol and tobacco, and clothing.

Developed countries are more or less the opposite of Ukraine in this regard. In places like the United States, Canada, Japan, or the EU, about 20-25% of money is spend on housing, fuel, and utilities. Meanwhile, consumption of food, alcohol and tobacco, and clothing are on the lower ends of the spectrum. In fact, it's actually the United States that spends the smallest portion on food altogether, at only 6.8%.

На основі інформації, отриманої з тексту, студенти можуть заповнити подану таблицю таким чином:

Country	*%*	*Area of spending*
Ukraine	10,3	housing, fuel, utilities
Canada, Japan, EU	20-25	housing, fuel, utilities
US	6,8	food

Після заповнення таблиці можна запропонувати студентам інтерпретувати її дані у вигляді висловлювань, що містять такі вирази:

to spend a much higher proportion on... ;
to use much less income on… ;
to spend most on… ;
to stand in the first/second, position;
in terms of their expenditure in this category;
highest percentage of expenses was made by… ;
to spend the least percentage;
which was highest among… ;
in contrast to;
to spend way less on… than;
to be the biggest relative spender;
to be more or less the opposite of. in this regard;
to be on the lower end of spectrum;
to spend the smallest portion on… .

Завершуючи роботу над різними темами, переказ текстів, формулювання власної думки про прочитане та вивчене бажано також супроводжувати додатковими фразами з метою урізноманітнити та збагатити мову.

Give your opinion on the text/article (2-3 sentences). Use the prompts:

1. I will begin by concentrating on... .
2. If I understood correctly, the text/article deals with… .
3. The given examples suggest that… .
4. Beyond any doubt is that... .
5. ...presents a rather serious problem… .
6. This text/paper concentrates on… .
7. First of all the author shows… .
8. The information sums up many burning problems of…. .
9. On this evidence we can establish that… .
10. So the main idea is… .
11. In my own conclusion… .

На наступних етапах студенти самостійно обирають відповідні вирази:

Give your opinion on the text/article. Use the prompts you already know.

Отже, метод проблемних ситуацій можна використовувати на різних етапах занять з англійської мови та з різним рівнем підготовки студентів. Формування та розвиток мовленнєвих навичок передбачає безперервний та тривалий процес, тому вводити проблемно-орієнтовані завдання слід якомога раніше, адаптуючи їх під потреби та мовленнєві можливості учнів. Метод проблемних ситуацій у поєднанні з іншими комунікативними технологіями навчання дозволяє максимально ефективно досягти формування «комунікативної готовності» студентів, а, отже, і прагнення постійного вдосконалення своїх мовленнєвих навичок вже поза аудиторними заняттями.

Список використаних джерел

1. Пометун О.І. *Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання*. К.: Видавництво А.С.К., 2017. 192 с.
2. Харцій О.М. *Значення креативності в освіті*: Навчальний посібник. Харків: Основа, 2018. 189 с.
3. Яковлєва М.О. Упровадження інтерактивних методів навчання при вивченні іноземної мови у вищому юридичному навчальному закладі. *Наукові записки ЦДПУ. Серія: педагогічні науки*. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2018. Випуск 142. Сс. 231–234.
4. Ятчик К.В. *Організація учбово-комунікативної діяльності при навчанні іноземної мови*. К.: Ленвіт, 2017. 134с.